

odnosima, trgovinskom turizmu, 1968-oj godini, stavovima dve zemlje prema evropskoj bezbednosti 60-ih godina, kulturnoj politici 70-ih godina, odnosu prema Savetu Evrope, saradnji gradova Loznica i Plock, odnosima Poljske sa bivšim republikama posle raspada Jugoslavije, percepciji stvaralaštva Ive Andrića u Poljskoj, itd. Uoči održavanja konferencije objavljena je i knjiga apstrakata svih prijavljenih radova na srpskom, poljskom i engleskom jeziku.

Po završetku drugog radnog dana konferencije, 30. septembra, za goste je organizovan obilazak Dvorskog kompleksa u Beogradu. Narednog dana, 1. oktobra, učesnici konferencije su posetili Zadužbinu kralja Petra I na Oplencu u Topoli i grad Kragujevac, gde ih je na svečanom prijemu dočekaao prof. dr Nedeljko Manojlović, član Gradskog veća za obrazovanje. U srdačnom razgovoru iskazana je obostrana želja za razvijanje saradnje Bidgošća i Kragujevca, koji su od 1971. godine u pobratimskim odnosima. Gosti su potom obišli grad, Narodni muzej i Spomen park Šumarice.

Može se reći da uspeh ove konferencije, prethodni rezultati i obostrano raspoloženje omogućavaju i nagoveštavaju nastavljanje sada već tradicionalne saradnje i organizovanje novih uspešnih sastanaka naučnika iz Srbije i Poljske u narednim godinama.

Dragomir Bondžić

Međunarodni naučni skup
DOBROVOLJCI U VELIKOM RATU 1914–1918.
Beograd, 17–21. oktobar 2016.

Institut za strategijska istraživanja i Istorijski institut iz Beograda nastavili su dobru tradiciju održavanja naučnih konferencija u sklopu obilježavanja stogodišnjice Prvog svjetskog rata. U saradnji sa Maticom srpskom iz Novog Sada, u drugoj polovini oktobra 2016. u Domu Vojske Srbije u Beogradu organizovali su međunarodni naučni skup na temu *Dobrovoljci u Velikom ratu 1914–1918*. Na svečanom otvaranju govorili su načelnik Generalštaba Vojske Srbije general Ljubiša Diković, kao i predstavnici institucija koje su organizovale skup: dr Jovanka Šaranović, direktorka Instituta za strategijska istraživanja, dr Srđan Rudić, direktor Istorijskog instituta i prof. dr Branko Bešlin, potpredsjednik Matice srpske. General Diković je ukazao na važnost naučnih konferencija na kojima se „hladne glave“ i uz uvažavanje istorijskih činjenica sagledavaju složeni istorijski događaji, pojave i procesi. Napomenuo je da dobrovoljačko pitanje nije dovoljno istraženo, iako se radilo o više stotina hiljada ljudi koji su ratovali na obje

strane fronta. O važnosti dobrovoljačkog pitanja za srpsku vojsku svjedoči i to što je jugoslovenska kraljevina nakon rata izdala više od 40.000 dobrovoljačkih uvjerenja, ali i činjenica da su dobrovoljci, mahom iz redova Srba austrougarskih građana, predstavljali jedinu mogućnost popune srpske vojske poslije njenog sloma krajem 1915. Svi govornici su se složili da je glavni cilj skupa da se na osnovu najnovijih istraživanja osvijetle manje poznati problemi iz istorije dobrovoljačkog pitanja u Prvom svjetskom ratu, kako na strani sila Antante, tako i u redovima vojski Centralnih sila. Na konferenciji je saopšteno 28 radova u kojima su otvoreni problemi iz sklopa italijanskog, čehoslovačkog, poljskog, mađarskog, njemačkog, slovenačkog, srpskog, bugarskog i ruskog dobrovoljačkog pitanja. Među 29 učesnika iz Srbije, Rusije, Bugarske, Italije, Slovenije, Mađarske, Njemačke i Poljske bio je i naučni saradnik Instituta za savremenu istoriju dr Milan Gulić koji je govorio na temu *Lujo Lovrić kao simbol stradanja dobrovoljaca u Velikom ratu*. Raznolikost tema i pristupa pokazali su koliko je još otvorenih problema u pogledu izučavanja dobrovoljačkog pitanja. Zbog toga ovaj skup predstavlja i svojevrsni putokaz u kom smjeru se dalje može kretati proučavanje dobrovoljačkog pitanja u Velikom ratu na svim zaraćenim stranama i u svim zemljama koje su krvarile u velikoj ljudskoj klanici zvanoj Prvi svjetski rat. Za učesnike skupa organizovana je posjeta Matici srpskoj, Muzeju Vojvodine i Muzeju grada Novog Sada.

Milan Gulić

Treće međunarodno savetovanje
ELITE U VELIKOM RATU
Novi Sad, 27–28. oktobar 2016.

Treće po redu savjetovanje Arhiva Vojvodine iz Novog Sada u sklopu višegodišnjeg multimedijalnog projekta *Vreme–Sećanje–Identitet–Arhiv* pod nazivom *Elite u Velikom ratu* održano je krajem oktobra 2016. u hotelu *Putnik* u Novom Sadu. Na skupu je ove godine predstavljeno 37 naučnih, stručnih i preglednih radova učesnika iz Srbije i Italije. Učesnicima, prisutnima i predstavnicima medija na otvaranju skupa obratio se direktor Arhiva Vojvodine Branimir Andrić, a skup je svečano otvorio dr Nebojša Kuzmanović, zamjenik pokrajinskog sekretara za kulturu, javno informisanje i odnose sa vjerskim zajednicama Autonomne pokrajine Vojvodine. Dr Kuzmanović je ukazao na značaj višegodišnjeg projekta koji realizuje Arhiv Vojvodine za njegovanje kulture sjećanja na Prvi svjetski rat koji je u tolikoj mjeri preobrazio prostor današnje Vojvodine, Srbije, ali i zemalja okruženja. Naznačio je da je Prvi svjetski rat predstavljao svojevrsnu krizu elita koje postojeće društvene, političke, ekonomske i nacionalne protivrečnosti